

ה' כסלו ה'תשע"ד 8.11.13

מגזין מס' 253

שבת פרשת ויצא

קשר- שבועי מאת הרב יאיר כלב

לע"נ רמי בן יעקב צבי הכהן וצ'רנה

הפתיח הלאומי

שלוש חכמות הן, זו למעלה מזו:

שלוש חכמות הן: חכמת ביטול החומר, ע"י הוראת שיקוף ותיעוב כל ענינים הגופניים והחומריים - חכמת המוסר.

חכמת הכרת מעלת הצורה והרוחני במידות ובמושכלות והוראת אופני הקירוב אליהם - חכמת החקירה.

חכמת הגברת הצורה על החומר, הוראה במעלת חומר מזוכך ובמעלת הצורה כשנקבעה בהחומרי, והתכללותם יחד מבלי אשר ימצא ראש וסוף, להיות כי נעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן, אל אחד בראם, ולכוונה אחת לגלות אור קדושת חביון עוזו ית' נבראו, ושניהם כאחד דוקא משלימים אותה השלימות, אשר עלה ברצונו ית' - חכמת תורת החסידות.

(על פי 'היום-יום' ז' כסלו)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

המקבל על עצמו עול מלכות שמים ודרך חיים של חינוך עצמי, נדרש להתמודדות כפולה מבית ומחוץ: מאבק פנימי בד' אמותיו בין הנשמה לבין הגוף, והתמודדות חיצונית מול סביבה אדישה לאמונתו וערכיו ולעתים אף מנגדת להם נמרצות. שלוש דרכים לעמוד בהתמודדות כפולה זו:

- א. אפשרות אחת היא, שיטת חכמת ביטול החומר, ע"י, הוראת (התבוננות האדם ב) שיקוף ותיעוב כל ענינים הגופניים והחומריים (ובדרכי ואופני ההתרחקות מהם) - היא חכמת המוסר. בעבודה שעל פי דרך זו מתמודד האדם (מבית) עם פיתויי הגוף על ידי החלטות נחושות. הוא מצידו נמשך אחר תאוותיו של הגוף, אבל בכח החלטתו ורצונו הוא מתגבר על הפיתויים. וכך גם
- ב. אפשרות שניה היא, שיטת חכמת הכרת מעלת הצורה והרוחני במידות ובמושכלות והוראת אופני הקירוב אליהם - היא חכמת החקירה. על פי דרך זו

והצורה) **כאחד דוקא משלימים אותה השלימות אשר עלה ברצונו יתברך** - היא חכמת תורת החסידות. בדרך עבודה זו מאיר באדם אור הנשמה בעוצמה רבה כל כך, עד שגם הגוף מתרומם מעל מגבלותיו ויונק מנצחיותה של הנשמה. זו היא השלימות המיוחדת שמייחסת התורה לאבות ולאמהות האומה. אור נשמתם האיר וחדר לגופם, עד שהדבר היה ניכר אף ביופיים הגשמי.

מעלת התכללות הרוח והחומר

שלימות האדם האמיתית היא, כשאור נשמתו גובר לפעול המתקת הגוף והתבטלותו לגמרי אל הנשמה. במקרה זה, לא זו בלבד שהגוף חדל מלנגד, הנה אדרבה, עוד נעשה הוא כלי לגילוי אור הנשמה; ועד שאין לו עוד שום שאיפות משל עצמו, ומשתעבד לחלוטין למילוי שאיפותיה הרוחניות של הנשמה.

וכך גם בנוגע לסביבה. האדם מקרין סביבו עוצמה חזקה כל כך, עד שהוא הופך לדמות המשפיעה על סביבתו, וממילא אין שום אפשרות וחשש שיושפע ממנה. זו השלימות העליונה ביותר, כשהסביבה אינה מהווה איום על דרכו וערכיו של האדם, מכיון שהוא משפיע עליה ומעצב אותה ברוחו ועל פי רצונו.

(מעובד על פי 'היום יום' ז' כסלו; ועל פי 'ליקוטי שיחות' כרך ה', פרשת חיי שרה)

מתנתק האדם בעבודתו (מבית) מעניני הגוף ומשקיע את עצמו בענינים רוחניים. התוצאה מכך - לגוף ולתאוותיו אין שום השפעה על האדם, מכיון שהאדם מבדיל את עצמו מעניני החומר. וכך גם (מחוץ) בנוגע לסביבתו, הוא מתנזר ופורש ממנה, וממילא אין לה שום השפעה עליו.

התמודדות מול איום

החיסרון שבשני אופנים הללו, שבעצם, מכיון שהאדם חש מאויים מצד הגוף ומצד הסביבה, הוא נדרש לעמוד מול האיום, אם על ידי החלטה נחושה (- חכמת המוסר) אם על ידי התנתקות (- חכמת החקירה). בשני המקרים הללו נשארים הגוף והסביבה מציאות זרה ונפרדת המהווה איום על הנשמה, מה שמאלצה להתמודד מול נטיות האדם הטבעיות בדרך מאבק ושמירה מפני הפיתויים, או בדרך התרחקות ופרישה מהחומריות.

גוף האדם וסביבתו - כלים לאור הנשמה

ג. האפשרות השלישית היא, שיטת חכמת הגברת הצורה על החומר, הוראה במעלת חומר מזוכך ובמעלת-הצורה כשנקבעה בהחומרי, והתכללותם יחד מבלי אשר ימצא ראש וסוף, להיות כי (באשר) נעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן, א-ל אחד בראם, ולכוונה אחת - לגלות אור קדושת חביון עוזו יתברך - נבראו. ושניהם (החומר

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התיא

עזרה ראשונה לנפוש

לוח שיעורים

שימו לב: בשל המעבר לשעון חורף, שינויים בזמני השיעורים. פרטים בטבלה.

יום	עיר	כתובת	שעה	הערות	איש קשר
חמישי ד' כסלו 7/11/13	ירושלים	'שמיא' נחלאות, רח' עזרא רפאל 25 (ליד אגריפס)	20:30	שיעור שבועי	ברלה קרומבי 054-9-457-145
ראשון ז' כסלו 10/11/13	קרית אונו	בית הכנסת חב"ד רח' יהואש 10	20:00	שיעור שבועי	חיליק 054-6-924-770
שני ח' כסלו 11/11/13	באר שבע	בית הכנסת על שם קדושי אושוויץ רח' אברהם אבינו 2	20:30	אחת לשבועיים	אריאל רחנטל 054-472-49-06
שלישי ט' כסלו 12/11/13	תל אביב	'ממעל ממש' רח' המלך ג'ורג' 15	20:30	שיעור שבועי	חנוך וינר 054-770-88-57
רביעי י' כסלו 13/11/13	פתח תקוה	רח' פינחס חגין 7 כפר גנים (מאחורי קניון גנים)	21:30	אחת לשבועיים	סיגל 050-6-255-376 רצוי sms
רביעי כ"ד כסלו 27/11/13	זכרון יעקב	אולם תכלית (מתנ"ס זכרון) דרך אהרן 4	20:30	אחת לשבועיים	רויטל 050-8-634-107
אירועים מיוחדים בחודש כסלו					
שני ט"ו כסלו 18/11/13	סוסיא	ישיבה תיכונית סוסיא	21:00	חד פעמי	זיו שרעבי 052-7-203-770
רביעי י"ז כסלו 20/11/13	מרכז שפירא ישוב	אולם האירועים 'אחוזת אתרוג'	20:00	חד פעמי	רפאל גולדמיט 054-2-138-770
חמישי י"ח כסלו 21/11/13	קרית אתא	בית הכנסת "שובו-בנים" (נשים בלבד) פרטים אצל איש הקשר	19:30	חד פעמי	גניה אמונה 055-6-689-770
מוצ"ש כ' כסלו 23/11/13	נתניה	אולמי רון רח' שטמפפר 14	20:00	חד פעמי	נח סוליש 054-25-770-77
ראשון כ"א כסלו 24/11/13	ירושלים	בית הכנסת הגדול המרכזי בירושלים רח' המלך ג'ורג' 56 ירושלים	19:30	חד פעמי	חני 054-6-823-737
שני כ"ב כסלו 25/11/13	ירושלים	הר חומה פרטים אצל איש הקשר	20:30	חד פעמי	משה גולדשטיין 052-3-813-047
שלישי כ"ג כסלו 26/11/13	ישוב גן-נר	פרטים אצל איש הקשר	20:30	חד פעמי	אבשלום קיל 054-8-343-771

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני,

דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ט' כסלו – יום הולדת ויום הסתלקות אדמו"ר האמצעי י' כסלו – יום גאולתו מן המאסר

ה'חוזרים' (חסידים בעלי זיכרון מופלא החוזרים את המאמרים הנאמרים על ידי הרבי בעל פה ומעלים אותם לאחר מכן על הכתב), כתב אדמו"ר האמצעי לרוב בעצמו את מאמריו וספריו.

בשל הלשנות שקריות חוזרות ונשנות מצד מתנגדי שיטת החסידות, נאסר הרבי באסרו חג סוכות ושחרר ביום י' כסלו תקפ"ו (1825). יום שחרורו מן המאסר, הנקרא 'חג הגאולה' של האדמו"ר האמצעי, מצוין מידי שנה בשנה בלימוד תורתו ובהתוועדויות חסידיות ברחבי העולם.

ב-ט' כסלו שנת ה'תקפ"ח הסתלק אדמו"ר האמצעי ביום בו נולד, והוא בן חמישים וארבע. מעלה מיוחדת נודעת לענין הלידה וההסתלקות החלים באותו יום (כדוגמת משה רבנו שנולד ונסתלק בז' באדר).

אדמו"ר האמצעי, רבי דובער מליובאוויטש, בנו של אדמו"ר הזקן בעל התניא, נולד בי' כסלו ה'תקל"ד (1773). לאחר הסתלקות אביו מילא מקומו בהנהגת חסידות חב"ד. דרכו בהפצת המעיינות מאופיינת בסגנון ייחודי: בעוד מאמרי החסידות של רבנו הזקן הינם בדרך כלל קצרים, תמציתיים ומרוכזים כמשל מי המעיין הנובעין טיפין טיפין (בחינת ה'חכמה' של חסידות חב"ד), הרי שמאמרי בנו אדמו"ר האמצעי מצטיינים באריכות ההסבר והביאור, בהרחבה ובעמקות, ומשובצים בריבוי דוגמאות ומשלים כדוגמת זרימת מימי הנהר המרובים (בחינת ה'בינה' של חסידות חב"ד). ענין ייחודי נוסף אצל אדמו"ר האמצעי הוא כי בעוד שאצל שאר אדמו"רי חב"ד נכתבו מאמרי החסידות שלהם בדרך כלל על ידי

דור דור ודורשיו

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

שהתוועדות ולימוד תורתו של בעל ההילולא היא בחינת 'פדיון נפש' שנותנים לבעל ההילולא.

נקל לשער שאילו היתה האפשרות להיכנס עתה אל אדמו"ר האמצעי וליתן לו פדיון, היה בוודאי כל אחד ממהר להיכנס וליתן פדיון. אמנם, על פי האמור, אכן קיימת האפשרות גם עתה ליתן פדיון לאדמו"ר האמצעי - על ידי השתתפות בהתוועדות (התכנסות שבת אחים גם יחד, בה מושמעים דברי התעוררות וחיזוק שזורים

התקשרות לאדמו"ר האמצעי - גם בימינו

ט' כסלו הוא יום ההולדת ויום ההילולא של אדמו"ר האמצעי (הנשיא השני לחסידות חב"ד, בנו של אדמו"ר הזקן בעל התניא). כשמלאו לו חמישים וארבע שנים נסתלק, ביום בו נולד.

באחד ממכתביו מבאר הרבי הרי"צ גודל הענין של יום הילולת (הסתלקות) הצדיק, ומספר כי ביום ט' כסלו בשנת תרנ"ז (1896), אמר אביו, אדמו"ר הרש"ב,

בעניני העולם הגשמי", משום שענין זה שייך רק "לנביאים ממש", הרי, חסידים לא התפעלו מזה... והמשיכו לשאול גם בנוגע לענינים גשמיים, וכך נהגו גם חסידים גדולים ביותר.

ולהוסיף, שלאחרי שיודעים מה שכתב רבינו הזקן שמענה על ענינים גשמיים שייך "לנביאים ממש", אזי יודעים שהמענה של הרבי בנוגע לענינים גשמיים מעיד על היותו "נביא ממש"!

חסידים אינם מתייראים. אם יש צורך שהרבי יהיה נביא, הרי הוא נביא. העיקר, שייתן מענה על הענינים שחסידים שואלים ומבקשים ממנו.

במאור אין צמצום והגבלה

ובנוגע לעניננו: כיון שנערכה התוועדות בקשר ליום ההילולא, ובה ניגנו גם ניגון המיוחס לחסידי אדמו"ר האמצעי, וכל אחד קיבל על עצמו ללמוד ענין בא' מספריו של אדמו"ר האמצעי – הרי זו נתינת פדיון שהרבי יעזור לא רק ברוחניות, אלא גם בגשמיות.

ואף על פי שעכשיו הרבי הוא באופן של הבדלה מהעולם, מכל מקום [מכיון שבפירוש נאמר בזהר הקדוש דצדיקייא מגינין על עלמא, ובמיתתהון יתיר מבחייהון. ואלמלא צלותא דצדיקייא בהוא עלמא, לא אתקיים עלמא רגעא חדא (הצדיקים מגינים על העולם, ובמיתתם יותר מבחייהם. ואלמלא תפילת הצדיקים בעולם ההוא – עולם הבא, לא היה מתקיים העולם הזה רגע אחד) תניא אגרת הקודש סימן כ"ז], הרי ישפיע גם גשמיות, ויתן כח לעשות מהגשמיות "בית אלוקים", בבחינת "והאבן הזאת אשר שמתה מצבה יהיה בית אלוקים".

ענין זה שייך במיוחד אודות חתנים וכלות שעומדים להקים בית בישראל – שיש להם נתינת כח מיוחדת מהרבי (כתוצאה מהפדיון הנ"ל) שביתם יהיה "בית

בזימרת ניגוני נשמה) וכן על ידי לימוד תורתו של בעל ההילולא. יש להוסיף ולהבהיר שענין זה אינו עומד בסתירה להתקשרות לנשיא הדור – שכן אין לנו אלא נשיא דורנו – מכיון שההתקשרות היא לאדמו"ר האמצעי כפי שהוא כלול בנשיא הדור [שנשיא הדור הינו ממלא מקום קודמיו (היינו שממלא את כל מקומם) שענינם אחד – לשמש 'ממוצע מחבר' לכלל נשמות ישראל שבדור עם שורשם ומקורם].

במחיצת הרבי אין דאגות

בין הניגונים המיוחסים לחסידי אדמו"ר האמצעי ישנו הניגון "ניע זשוריצי כלאָפּצי" (ניגון שתוכנו הוא כי אין לדאוג כי אם להתקשר אל הרבי). ומבאר כ"ק אדמו"ר הרש"ב, שאצל חסידי אדמו"ר האמצעי הדאגה היחידה היתה כיצד לבוא עד ל'בית המרזח', וכאשר באים לשם אזי לא חסר מאומה...

ותוכן הענין: כאשר נמצאים בנסיעה בדרך, נכנסים ל'בתי מרזח' שנמצאים באמצע הדרך, שם יכולים לנוח, להתפלל וללמוד השיעורים במנוחת הדעת.

והנמשל בזה – הנסיעה בדרך הוא זמן הגלות, "מפני חטאינו גלינו מארצנו", שכל בני ישראל בכל העולם הם בגלות, בדרך. ובאמצע הדרך ישנם 'בתי מרזח' – שהם המקומות של הרביים.

וממילא, צריכים להשתדל למעט ככל האפשרי בשהות בדרך, ולהימצא יותר ב'בית המרזח', במקומו של הרבי, מתוך ידיעה ששם לא חסר מאומה.

נביא ממש

בהמשך לאמור (בענין נתינת הפדיון לרבי על ידי התוועדות ולימוד תורתו), יש להוסיף, שנתנת פדיון היא לא רק בנוגע לענינים רוחניים, אלא גם בנוגע לענינים גשמיים. אף על פי שבספר התניא שולל רבנו הזקן את ההנהגה "לשאול בעצה גשמית כדת מה לעשות

ומזה מובן גם בנוגע למאור שבתורה, פנימיות התורה – שלא שייך בה הגבלות, ועל ידה יכולים להאיר את הסביבה כולה, אשר זהו הענין של "פוצו מעינותיך חוצה".

וענין זה שייך במיוחד לבעל ההילולא, אדמו"ר האמצעי – כידוע שעוד בחיי אביו התחיל לומר חסידות בסגנון שלו, באריכות הביאור וכו', וכשסיפרו על כך לרבנו הזקן, אמר: **דור דור ודורשיו**, הוא (אדמו"ר האמצעי) צריך לומר חסידות באופן כזה, ועל ידו יתקיים היעוד "פוצו מעינותיך חוצה".

(על פי שיחת פרשת ויצא תשי"א)

אלוקים", בית יהודי, בית חם ובית מואר. בית יהודי צריך להיות גם בית חם (שהרי יכול להיות בית יהודי שהוא בית קר, כשם שיכול להיות יהודי שהוא קר), וצריך להיות גם בית מואר, בית שמאיר את הסביבה כולה.

והכח לזה – על ידי (לימוד) פנימיות התורה היא המאור שבתורה. כמבואר ב'תורה אור' (ספר ליקוט מאמרי החסידות של אדמו"ר הזקן לפרשות השבוע שבספרים 'בראשית' 'שמות' ולמועדים החלים במהלך קריאתן) שהצמצום הוא רק באור, אבל במאור לא שייך צמצום.

התחדשנו!

בוטאו לבקר

באתר המשודרג

www.tanyaor.com

הסיפור השבועי

עלייה בסערה

מאוד, ודרש הרבה דברי חסידות בשמחה. באותם ימים אמר כאילו בהלצה: "השגתי את אישורו של אבי לפטור אותי מן הרבנות".

חסידים ששמעו זאת חשבו כי הוא מתכוון לעלות לארץ ישראל וטענו אליו: "רבי, על מי תעזבו אותנו כצאן בלי רועה?". הרבי השיב שהלוא נמצא איתם חתנו, רבי מנחם מענדל, ה'צמח צדק', והוא יוכל להיות להם רועה נאמן.

היה מי שהבחין בפתקת 'פדיון נפש' שכתב הרבי והניח אותה על ציון אביו. בין הדברים נכתב בה: "בקש נא רחמים בעד מעט קהל עדת ישראל שיפקוד א-ל אלוקי הרוחות איש אשר יצא לפניהם ואשר יביאם...".

את דרכו מהאדיטש בחזרה לביתו עשה הרבי דרך העיר נייז'ין, במחוז צ'רניגוב. שם חלה קשות ונאלץ להישאר במקום. רופאים גדולים שהובאו לנייז'ין לא הצליחו לאבחן את מחלתו. הם נתנו לו תרופות לחיזוק, ואסרו עליו להשמיע דברי חסידות בציבור. הרבי ראה בזה 'גזירה' ממש והתבטא: "קצתי בחיי".

מחלתו של הרבי גברה, והוא נחלש כל כך עד שאפילו נגיעה בו היתה עלולה לגרום להתעלפותו. בתחילת חודש כסלו באו הרופאים לבקרו והשתוממו לנוכח מצבו. גופו היה נראה חסר חיים לגמרי.

באותו מעמד עלה רעיון בדעתו של אחד הרופאים. הוא אמר לעמיתו: "הבה ניתן לרבי אישור להשמיע דברי חסידות ונראה מה תהיה ההשפעה".

למרבה התדהמה, כאשר שמע זאת הרבי אורו עיניו ואדמומיות חזרה לחייו. הוא התיישב על מיטתו בכוחות עצמו, ביקש את כובעו ומעילו והחל להשמיע דברי חסידות.

בהתקרב חודש כסלו תקפ"ח החלו החסידים להיערך לחגיגת חג הגאולה י' בכסלו - יום שחרורו של רבי דובער מליובאוויטש, המכונה 'אדמו"ר האמצעי'.

בשנה הקודמת, ב' בכסלו, שוחרר הרבי ממאסרו. הוא נאסר בעקבות הלשנה זדונית שהוגשה למושל כי הרבי אוסף כביכול הון עתק כדי למרוד במלכות, שולח כספים לשלטון הטורקי ועוד עלילות מעין אלה. הרבי נאסר, ולאחר שהעלילות נחקרו ונבדקו התברר כי אך שקר טפלו עליו והוא שוחרר.

אולם גם לאחר שהצדק יצא לאור ערערו המלשינים ותבעו לפתוח את התיק מחדש. בקיץ התעורר חשש כבד שהרבי ייעצר שוב, והפעם יילקח לחקירה בפטרבורג. הדבר הטריד את הרבי והוא יצא במסע להאדיטש, מקום מנוחת אביו, רבי שניאור זלמן, בעל ה'תניא', להשתטח על קברו.

במהלך הנסיעה היה שרוי בחוסר מנוחה ועל פניו נראתה ארשת רצינית מאוד. הוא לא קיבל חסידים וגם לא השמיע דברי חסידות. כמה וכמה פעמים ניסה לכתוב מאמר חסידות, אך שוב ושוב נפל הקולמוס מידו. הוא ראה בכך סימן מלמעלה והרפה.

חסידים זכרו כי הרבי התבטא בעבר שהוא חושש משנת תקפ"ח, שגזרות נרמזו עליה. באותה תקופה החל לרמוז על הסתלקותו הקרובה. אחת מאמירותיו: "אבי היה בן נ"ד שנים כשנלקח למאסר בפטרבורג בפעם השנייה, ונתנו לו אז ברירה מן השמים, לבחור בייסורים או בהסתלקות. הוא בחר בייסורים, וככל הנראה השאיר לי את הברירה השנייה".

בחודש תשרי תקפ"ח שוב נסע הרבי להאדיטש וביקר את ציונו של אביו כמה פעמים. באותו ביקור האיר פנים

הרבי האירו באור יקרות כמלאך ה' צבאות. שמחה וחדווה מילאו את הבית, ושוב קיוו חסידים שיחזור לאיתנו.

הרבי החל לדרוש דרושי חסידות עמוקים, בביאור רחב ומיוחד, וכמה פעמים הפסיק באמצע ושאל: "האם כבר האיר השחר?". ואמנם, כמה דקות קודם עלות השחר, באומרו את המילים: "כי עמך מקור חיים, מחיי החיים", פסק מלדבר ונשמתו עלתה השמימה. זה היה בט' בכסלו תקפ"ח, בדיוק נ"ד שנה מיום לידתו, ט' בכסלו תקל"ד. בשל האבל לא יכלו החסידים לשמוח בשמחת חג הגאולה י' בכסלו, ואז הובן למה ביקש הרבי שיקדימו וישמחו.

אמר עליו חתנו וממלא מקומו, ה'צמח-צדק', כי מאז פטירת רבי שמעון בר יוחאי לא מצאנו הסתלקות נשגבה ועילאית כזאת, שכן גם על רשב"י מסופר שעלתה נשמתו באומרו את המילים "שם ציווה ה' את הברכה חיים"...

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

בימים הבאים עודד הרבי את החסידים לומר 'לחיים' ולהיות שמחים. כששאלוהו: הלוא עוד מעט יחול י' בכסלו, חג גאולתו, ואז יחגגו וישמחו, ענה: "אף על פי כן, עשו כפי שאמרת".

בליל ט' בכסלו התעלף הרבי שוב ושוב, ובפעם האחרונה לא הצליחו לעוררו. קמה זעקה גדולה, ואנשי העיר היו בטוחים שכבר אפסה תקווה. אולם בני הבית והחסידים לא הרפו, וקראו בקול באוזנו של הרבי: "מדוע הרבי מבהיל אותנו, הלוא תראו את הזעקה שקמה"... פתאום כמו התעורר הרבי וענה: "שמעתי קול קורא - מה עוד צריכה נשמה כזאת בעולם הזה".

לאחר מכן ביקש הרבי להלבישו חולצה לבנה, והוא החל להמליץ דברי זכות ולעורר רחמים על עם ישראל, שאף אם יהודים נכשלים לפעמים בשנאת חינום, הרי הם זהירים מאוד במצוות מעשיות ובמיוחד במצות הצדקה. אחר כך ביקש לומר דברי חסידות. שמחה גדולה נהיתה בבית. בהתרגשות נאספו כל החסידים סביב הרבי, ופני

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת ויצא

סולם יעקב בבית אל

את צאן אביה מן הבאר.

בעצת אמו ובברכת אביו יוצא יעקב את באר שבע אל משפחת לבן בחרן, והוא בן 63 שנים. בדרכו הוא עובר במקום שעתיד להיות בית המקדש. הקב"ה מקצר את היום כדי שיעקב יאלץ לחנות במקום הקדוש ולעשות בו את הלילה. בשנתו חולם יעקב, ובחלומו "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו, והנה ה' ניצב עליו ויאמר: אני ה' אלוקי אברהם אביך ואלוקי יצחק, הארץ אשר אתה שוכב עליה, לך אתננה ולזרעך". וממשיך ומרעיף עליו ברכות ומבטיחו כי ישמרוהו בכל אשר ילך.

יעקב מקיץ משנתו, כולו נפעם על שזכה לישון במקום קדוש אשר הוא "שער השמים". הוא נוטל את האבן שהיתה בלילה למראשותיו, מעמידה כמצבה ויוצק עליה שמן. למקום הוא קורא 'בית אל'.

יעקב נודר כי כאשר, כהבטחת ה', ישוב בשלום אל בית אביו, יתן מעשר מרכושו ויבנה בית לה' על המצבה שהעמיד במקום.

פגישת יעקב ורחל

לאחר 14 שנות לימוד תורה בישיבת עבר (נינו של שם בן נח), מגיע יעקב אל פאתי חרן. שם הוא פוגש קבוצת רועי צאן היושבים בצהרי היום עם עדריהם סביב באר המים.

לשאלתו, משיבים הם כי מוצאם מחרן וכי מכירים הם את משפחת לבן. הוא דורש בשלום דודו לבן והללו משיבים כי שלומו טוב, וכי תיכף תבוא בתו רחל להשקות

לפליאת יעקב על רביצת העדרים ליד הבאר בעוד היום גדול, מסבירים הרועים כי ממתנים הם לבואם של עדרים נוספים כדי שיגללו בכוחות משותפים כל הרועים יחדיו את האבן הגדולה המונחת על פי הבאר.

בעוד הם מדברים, מגיעה רחל עם צאן אביה אל הבאר. למראה רחל, ניגש יעקב ומגולל לבדו את האבן מעל פי הבאר ומשקה את צאן דודו.

כשנודע לרחל כי האיש אינו אלא יעקב בן דודתה רבקה, ממהרת היא לבשר את דבר בואו לאביה. כשמוע לבן אודות האורח, ממהר הוא לרוץ מיד לקראתו. הוא מחבקו ומנשקו ומזמינו בחום להתארח בביתו. בבואם לבית לבן מספר יעקב למארחו כי בורח הוא מפני עשו אחיו.

נישואי יעקב ללאה ולרחל

יעקב מתיישב בבית לבן ורועה את צאן דודו. לאחר חודש ימים מבקש לבן לשלם שכר ליעקב בעבור עבודתו. יעקב אינו מעונין בתשלום כספי ומבקש את ידה של רחל בתו תמורת שבע שנות עבודה בעבורה. לבן מצדו מסכים באומרו כי עדיף בעיניו להשיאה ליעקב מלאיש אחר. כמוסכם ביניהם, עורך לבן משתה חתונה לכל אנשי המקום, אך מרמה את יעקב בהשיאו לו את לאה בתו הגדולה. גם את זילפה שיפחתו נותן הוא ללאה לשפחה.

כשמגלה יעקב את התרמית, פונה הוא ללבן ודורש הסבר. הלה מצטדק באומרו כי אין מנהג המקום להשיא את הבת הצעירה לפני הבכירה. אמנם, מוסיף הוא, בעבור עוד שבע שנות עבודה אחרות יוכל לקבל גם את רחל.

אצלו זמן נוסף ואף מציע לשלם לו על כך.

יעקב נענה להפצרות לבן, אך אינו חפץ להשתכר ממנו ומעדיף ליהנות מברכת ה'. לפי ההסכם החדש (לאחר התפתלויות ושינויים חוזרים ונשנים מצד לבן הרמאי) – הכבשים והעיזים בעלי טלאי או נקודות חומות שייולדו מעתה בצאן לבן, של יעקב הם.

ה' מברך את יעקב, ובאורח פלא שלמעלה מדרך הטבע, מתמלא הצאן בכבשים ועיזים בעלי טלאי או נקודות חומות. יעקב הופך לעשיר מופלג ובעל נכסים רבים.

קנאה וצרות עין

שש שנים נוספות חולפות. יעקב רואה במוחש כיצד מתגברת קנאת בני לבן המתלחשים ביניהם אשר כל עושרו הגיע לו על חשבון אביהם. גם פני לבן אינם כתמול שלשום. ה' מתגלה ליעקב ומצווהו לעזוב את המקום ולשוב אל בית אביו לארץ כנען.

מיד קורא הוא לשתי נשותיו, רחל ולאה, חולק עימן את תחושותיו הקשות בשל רמאויות וקנאת לבן אביהן. בתוך דבריו הוא מספר להן אודות התגלות ה' אליו לזרזו לחזור לביתו.

רחל ולאה מסכימות עימו על החלטתו לעזוב, באומרן כי גם הן חשות כמוהו ומרגישות כנכריות וזרות בבית אביהן.

הבריחה, המירדף והברית.

יעקב לוקח עמו את נשיו, ילדיו וכל רכושו ויוצא בחשאי מחרן בדרכו חזרה ארצה אל אביו יצחק. לאחר שלושה ימים, כשקולט לבן כי יעקב ומשפחתו יצאו את חרן, יוצא הוא עם בניו לרדוף אחריהם. אלא שבמהלך המרדף מתרה ה' בלבן בחלום הלילה לבל יפגע ביעקב.

ביום השביעי ליציאת יעקב מחרן, מדביק לבן את מחנה יעקב על הר הגלעד. הוא מטיח ביעקב את טענותיו על שבחר לברוח עם בנותיו ונכדיו מבלי להודיעו ומבלי

בתום שבע שנות עבודה נותן לבן ליעקב את בתו רחל לאשה, ועימה נותן הוא גם את בלהה לה לשפחה. "ויאהב יעקב את רחל מלאה".

לנוכח צערה של לאה על שאינה אהובה על יעקב כאחותה רחל, מזכה אותה ה' בפרי בטן והיא יולדת לו ארבעה בנים: **ראובן, שמעון, לוי ויהודה.**

מערכת יחסים מורכבת

רחל העקרה מקנאה באחותה על שזכתה ללדת, ומפנה צערה ותסכולה כלפי יעקב בעלה. היא מציעה לו כי יקח את שפחתה בלהה לאשה, ומקווה כי באם תלד שפחתה תיבנה גם היא בעקבותיה (כשם ששרה הרתה לאברהם לאחר שנתנה לו את שפחתה הגר). שני בנים יולדת בלהה ליעקב: **דן ונפתלי.**

גם לאה, שבינתיים פסקה מלדת, הולכת בדרך אחותה ומוסרת את שפחתה זילפה ליעקב לאשה. זילפה יולדת שני בנים: **גד ואשר.**

התורה מספרת עתה אודות ראובן, בנם הבכור של יעקב ולאה. הוא חוזר מקציר השדה ובידיו דודאים (יסמין) שהביא לאמו. רחל מתאווה לדודאים ומבקשת מלאה כי תקבל גם היא מן הדודאים. לאה מתרעמת ועונה: לא די שלקחת את בעלי וגם את דודאי בני תרצי!...!

ברוב תאוותה לדודאים, מציעה רחל כי תמורתם תהיה לאה הערב עם יעקב תחתיה.

ושוב נפקדת לאה ויולדת ליעקב בזה אחר זה שני בנים ובת אחת: **יששכר, זבולון ודינה.**

עתה זוכר ה' את רחל מרת הנפש ושומע לתחנוניה המרובים, והיא נפקדת ויולדת ליעקב את **יוסף.**

יעקב מתעשר בבית לבן

לאחר לידת יוסף, 14 שנים מאז הגיע יעקב לחרן, מחליט הוא לשוב אל בית אביו. אולם לבן, היודע היטב כי הברכה בביתו אינה אלא בזכות יעקב, מבקש לעכבו

בתום החיפוש המביש, אין יעקב יכול עוד להבליג ומטיח בלבן מילים קשות. הוא מגולל בפניו את מסכת הרמאויות והנכלים כנגדו והרי הוא שהביא ברכה על ביתו. סופו של דבר כורתים השניים ברית שלום ביניהם ומקימים את מצבת גל האבנים 'יגר סהדותא' (גלעד), אות לבריתם.

לבן שב למקומו ויעקב ממשיך במסעו לארץ כנען. בדרכו מתלווים אליו מלאכי אלוקים. למקום מפגשו עם המלאכים הוא קורא בשם 'מחניים'.

לאפשר לו אפילו להיפרד מהם. בתוך כך טוען לבן כי גם נגנבו ממנו פסלי אליליו, ובודאי יד יעקב במעל.

יעקב מתרץ את עזיבתו החשאית בשל חששו שמא ינסה לבן למנוע את הליכת בנותיו עמו. ובאשר לפסלים, מכחיש הוא את הענין מכל וכל (יעקב אינו יודע כי רחל היא שהעלימה את אלילי אביה), ובזעמו מציע הוא ללבן לערוך חיפוש בכליו.

בחיפושיו עובר לבן מאוהל לאוהל ומעלה חרס בידו. בהגיעו לאוהל רחל, והנה היא יושבת על מושב כר הגמל שתחתיו התרפים. רחל מתנצלת שאינה יכולה לקום ממקומה באשר אינה חשה בטוב.

חסידות על הפרשה ויצא

לצאת מהרגילות

וישא יעקב רגליו (כט,א)

"רגליו" מלשון רגילות. יעקב נשא והגביה את הרגילות שלו, מעניני העולם - לענינים רוחניים. זהו שכתוב (ישעיה נח) "אם תשיב משבת רגליך וגו' והאכלתיך נחלת יעקב אביך" - אם תגביה ותתרומם מעל לרגילותך, תזכה לנחלת יעקב, שגם אצלו נאמר "וישא יעקב רגליו".

(כתר שם טוב' סימן נז עמ' 16)

ענין התפלה - בקשת סיוע אלוקי

לעמוד בנסיונות

ויפגע במקום (כח,יא)

ויפגע: ...ורבותינו פירשו לשון תפילה (רש"י)

מכיון שנסיונות הנקרים לאדם, כאשר הוא נפגש פנים אל פנים עם עניני העולם, קשים מהנסיונות העומדים לפניו בהיותו בד' אמות של תורה. לכן בטרם

יציאתו מעולמה של תורה וכניסתו לעניני העולם, עליו לעורר רחמים על עצמו ולהתפלל לה' שיעזרהו ויסייעהו, שיוכל להחזיק מעמד במערכה הכבדה ובנסיונות שנכוננו לו.

(ליקוטי-שיחות כרך א עמ' 61)

לגלות בעולם את הכח האלוקי

שמהווה ומחיהו

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כח,י)

יציאה זו רומזת לירידת הנשמה מ"באר שבע" - מקור הנשמה למעלה, ל"חרן" - העולם הזה הגשמי והחומרי.

"וילך" - ירידה זו פועלת בנשמה בחינת "הילוך", כפי שנאמר "ונתתי לך מהלכים בין העומדים".

"חרנה" - על ידי ירידה זו מתגלה ב"חרן" הה"א שבה, דהיינו הכח האלוקי המהווה ומחיה את העולם, "כח הפועל בנפעל". כמאמר רז"ל שהעולם הזה נברא ב-ה'.

(ספר-השיחות תשנ"ב כרך א עמ' 138)

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!

4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת
השבת

הדלקת
נרות

עיר
(שעון חורף)

17:22

16:09

י-ם

17:23

16:23

ת"א

17:21

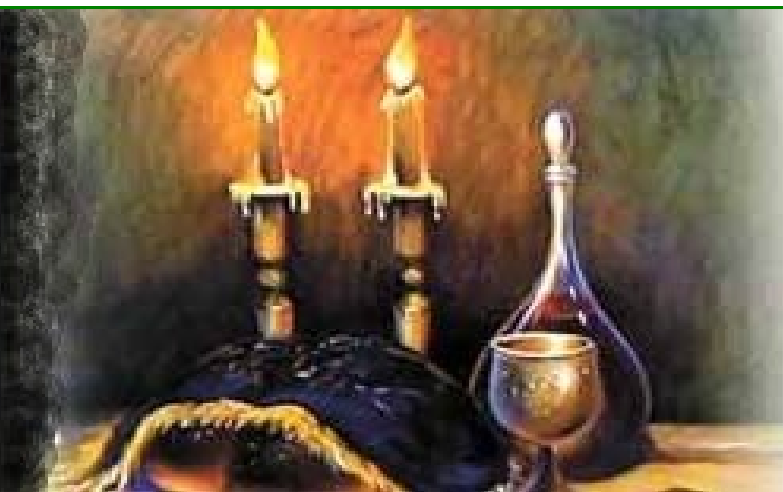
16:13

חיפה

17:25

16:27

ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון